

Danion Vasile

Patericul mirenilor

Pilde pentru secolul XXI

Ediția a III-a, revăzută

Carte apărută cu binecuvântarea Înalț Preasfințitului
Arhiepiscop Justinian Chira
al Episcopiei Maramureșului și Sătmărilor

Editura Areopag
Editura Meditații

București, 2013

Pustia de departe, pustia de aproape...

*Preot de mir,
Constantin Necula*

Patericul. E prima carte, după Sfânta Scriptură, pe care o auzi citată de marea majoritate a *trăitorilor* ortodocși. De la monahul mirosind a tămâie amorfă în umbra de lumină a absidei și a chiliei la tânărul în blugi, uneori tăiați, cartea aceasta a vrăjit și a convertit mii de oameni și i-a ținut pe mulți – prin personajele ei, eroi ai pustiei de departe – trei de dragul lui Hristos. Însă eroii Pustiei de aproape de prea puține ori au fost iconizați cu atâta curaj și ingeniozitate mărturisitoare ca în cartea aceasta, veritabil manual de *antiterorism* în plan duhovnicesc. Prea adesea convingi că rigorismul și triumfalismul pot ascunde lipsa de vigoare duhovnicească și realism specific creștinismului autentic, nu de puține ori am uitat că dincolo de *Filocalii* sau *Paterice*, dincolo de concordanțe pe teme sau tratate de teologie stau oameni, oamenii lui Dumnezeu. Or, această carte a lui Danion Vasile ne umple de uimire prin firescul său, prin naturalețea prin care și pe noi nouă ne arată. Ne oferă o *șansă* de-a ne vedea altfel. Ai lui Dumnezeu, în ciuda lucrurilor, uneori, monotone, pe care le trăim, dar în care facem ce ne este mai la îndemână: să-L căutăm, să-L aflăm pe Dumnezeu.

Nimic înspăimântător sau apocaliptic, nimic *zdrobitor* sau diafan până la inexistență. Ca un film cu titlul *Creștinismul de*

lângă noi... Departe de a diminua din învățăturile Părinților Pustiei, cartea aceasta, care prezintă *Patericul* pe înțelesul mirenilor (deși și monahii tot mireni sunt – ce-i drept, alungiți la maxim în tensiunea dobândirii Împărăției...), este un medicament împotriva schizoidiei, ruperii de noi înșine, cei ce suntem fii ai Bisericii. Pentru că această eufonie patericală ne arată clar că în Hristos și în Biserică nu există altceva decât moduri diferite de a merge pe Cale. Mincinoasa lume în care trăim – nu altfel decât aceea în care s-au bucurat de harul lui Dumnezeu bătrânii *Patericului* clasic, al Nilului de Sus – mereu pusă pe false valorizări, în care un prezentator de talk-show e mai presus decât un arhieru, și nu știu care cântăreață, care-și bâțâie trupul ca să dea impresia că are voce, mai presus decât o femeie care aduce copii pe lume, lumea aceasta, zic, își are oglindirea ei duhovnicească, valorificarea ei mirenească în ce privește tâlcul *Patericului*. Danion Vasile nu face decât să ne-o pună la îndemână. Adică în mâinile noastre obosite de muncă sau de luarea notițelor la curs, sau încă mirosind a cretă sfărâmată între degete pe recele gazon de sticlă al tablei...

O carte curajoasă. De ce? Pentru că-i obligă și pe cei mai *luminați* dintre alcătuitoarii mitului superiorității monahismului asupra stării de *familie* în Biserică să ia aminte la modul în care Dumnezeu lucrează între cei din afara spațiilor sacralizate, arătând că Hristos este cu noi, cum a promis, în fiecare punct al lumii pe care o străbatem. Uneori, mai ales acolo unde nu te aștepți să fie!... Cartea aceasta, contor de prezență a Duhului Sfânt în viața de familie, în viața bisericească, în lumea proprie fiecăruia dintre noi, e curajoasă și pentru că ne ține în ea, ne conține. Dovedind că Biserica, inclusivistă, este asemeni lui Dumnezeu: nu are a pierde pe nimeni. De aici și un alt caracter al ei. Este o carte sănătoasă. Cu toată aplecarea ei spre sexualitate, ce li se poate părea un pic prea mare celor obișnuiți să creadă că a fi creștin înseamnă a nu avea opinie despre aspectele privind sexualitatea. Este o carte sănătoasă,

poate, tocmai din punctul acesta de vedere. Noi, care doar tunăm și fulgerăm, dar nu oferim deocamdată o alternativă creștină alternativei hâde, pornografice, în care ne aruncă mass-media, aflăm măcar câteva pagini de la care putem să pornim deciptarea unei opinii corecte și în acest aspect de *ne-neglijat* al vieții.

Ar mai fi multe de zis sau de scris. Ceea ce aș vrea însă să rămână nu sunt rândurile mele, ci cartea aceasta. Care – oare de ce? – mi-a adus aminte de una dintre stihirile idiomele ale vecerniei mari din *Duminica Cincizecimii*: „Pe toate le dă Duhul Sfânt: izvorăște proorocii, sfințește pe preoți, pe cei necărturari i-a învățat înțelepciune, pe pescari teologi i-a arătat; toată rânduiala Bisericii o plinește. Cel Ce ești de o ființă și de un scaun cu Tatăl și cu Fiul, Mângâietorule, slavă Ție!”

De n-om uita acestea, și adevăratul *Pateric al mirenilor* – pe care numai Dumnezeu îl știe – va crește de minunile pe care El le lucrează în mijlocul nostru! Cu noi și de dragul nostru...

VIATA ÎN LUME

1. Părintele Ilarion a venit să facă sfeștanie în casa unuia dintre ucenicii săi, un tată foarte mâhnit că nu avea mai mulți bani pentru a le asigura copiilor o hrană mai bună și pentru a le lua haine mai frumoase.

A doua zi, părintele i-a spus:

– Stăteam ieri la masă cu tine și copiii tăi. Am spus cu toții rugăciunea și am început să mâncăm. Masa era sărăcicioasă, așa cum mi-ai spus că e la voi de obicei. Dar mi se părea că cel mare avea în farfurie miere, tu cu soția și cu cel mic aveți pâine și cel mijlociu avea mizerii. Mi-a descoperit Dumnezeu că băiatul cel mare, mulțumindu-I pentru bucatele pe care le mănâncă, ia plată de la Dumnezeu. Tu cu soția și cu cel mic nici nu cârțiți, dar nici nu sunteți mulțumiți cu ceea ce aveți. Iar cel mijlociu, nemulțumitor fiind, pierde plata sărăciei. Aceeași mâncare o aveți, dar fiecăruia i se socotește după măsura sa.

Era un bătrân mare și văzător cu mintea, și s-a întâmplat ca el, odată, să șadă cu mai mulți frați la masă și, când mâncau ei, lua aminte bătrânul cu duhul și vedea că unii mănâncă miere, alții pâine, iar alții baligă. Și se minuna, și se ruga lui Dumnezeu, zicând: „Doamne, descoperă-mi taina aceasta, că aceleași bucate fiind puse pe masă înaintea tuturor, când mănâncă se văd așa schimbate.” Și i-a venit lui glas de sus, zicând: „Cei ce mănâncă miere sunt cei ce cu frică, cu cutremur și cu bucurie duhovnicească șed la masă și neîncetat se roagă, și rugăciunea lor ca tămâia se suie la Dumnezeu. Cei ce mănâncă pâine sunt cei ce mulțumesc

pentru împărtășirea celor dăruite de la Dumnezeu, iar cei ce mănâncă baligă sunt cei ce cârtesc și zic: «Aceasta este bună, aceasta este putredă.» Deci nu trebuie să zicem acestea sau așa să socotim, ci mai vârtos să proslăvim pe Dumnezeu și laude să-I înălțăm Lui, ca să se plinească cuvântul cel zis de Apostol: ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți.” (21-281)

*

2. Așteptând să le vină rândul să se spovedească, două femei au început să vorbească despre credința în Dumnezeu. Încetul cu încetul, discuția a deviat spre subiecte lumești, în cele din urmă transformându-se în bârfă. Când au început să vorbească despre scandalul pricinuit de dezvăluirile amantei unui om cunoscut, pe care mass-media îl luase în vizor, i-au cerut părerea unei femei care, până atunci, nu intrase în discuție. Aceasta le-a spus:

– Dacă vreți să vă spovediți, lăsați păcatele altora și vedeți-le pe ale voastre. Iar dacă vreți să le analizați pe ale altora, atunci amânați spovedania pe altă dată. Ori una, ori alta.

S-au adunat odată cei din Schit, certându-se pentru Melchisedec și au uitat să cheme pe avva Copri. Mai pe urmă chemându-l, îl întrebă de aceasta. Iar el, lovindu-se de trei ori peste gură, a zis: „Vai ție, Coprie! Vai ție, Coprie! Vai ție, Coprie! Căci cele ce ți-a poruncit Dumnezeu să le faci le-ai lăsat și cele ce nu le cere de la tine le cauți.” Și, auzind frații acestea, au fugit la chiliile lor. (3-125)

*

3. Era o femeie care rămăsese văduvă cu două fetițe. Ea își iubea foarte mult soțul și nu voia să se mărite a doua oară. La un an de la moartea soțului ei, la sâni i se formaseră niște noduli. Când s-a dus la doctor, acesta a întrebat-o:

– Ai o viață sexuală normală?

- V-am spus că sunt văduvă, domnule doctor.
- Văduvă, am înțeles, dar nu ai relații cu niciun bărbat?
- Nu, și nici nu am de gând.

– Treaba ta. S-ar putea ca nodulii aceștia să fie de la lipsa relației tale cu un bărbat. Dacă vrei să te gândești la sănătatea ta și la binele copiilor tăi, ar fi bine să te gândești să fii cu cineva. Altfel, te distrugi și psihic, și fizic. Nu trebuie să te măriți ca să scapi de hormoni, îi spuse doctorul, ironic.

Ajungând la duhovnicul său, femeia îi spuse cu ochii în lacrimi ce aflase de la doctor.

– Nu te îngrijora. Doctorii spun multe prostii. Vrei să te măriți din nou?

– Nu, dar dacă trebuie... Nu vreau să curvesc.

– Nu trebuie să te măriți numai ca să ai cu cine să te culci. Dacă vrei să rămâi văduvă, vei avea mare plată de la Dumnezeu.

– Dar cu nodulii, cum rămâne?

– O să ne rugăm la Maica Domnului, și or să treacă.

După câteva luni, femeia s-a dus din nou la doctor, pentru control.

– Văd că ești bine, sănătoasă. Cum e, ai ținut seama de sfatul meu, nu? Un bărbat e un bărbat.

– Nu, domnule doctor. M-am rugat la Dumnezeu și m-a ajutat... Precum puteți vedea și dumneavoastră.

Un frate oarecare, dacă a venit ziua începerii Sfântului și Marelui Post, a pus în sine hotărâre și făgăduință înaintea lui Dumnezeu că nu va ieși afară din chilia lui până în ziua Sfințelor Paști. Și așa și-a gătit în chilia sa toate cele ce-i trebuiau lui în timpul postului până la Paști. Și s-a închis tare, ca să nu poată intra nimeni la dânsul.

Iar vrăjmașul diavol, neputând răbda hotărârea și făgăduința aceluia frate, și începerea cea bună, și silița lui, a vrut să-l smintească din hotărârea sa, să-l scoată afară din chilie și să-și calce făgăduința pe care a făcut-o înaintea lui Dumnezeu. Și așa

i-a umplut chilia cu păduchi de lemn puturoși, atât de mulți, încât nu era nicăieri loc în chilie, cât ai pune vârful degetului unde să nu fie păduchi. Peste tot era plin și nu se vedeau pereții chiliei, nici podelele, nici pâinea, nici apa și toate vasele erau pline. Iar el, văzând atâta urâciune și grozăvie, și o pedeapsă ca aceea în chilie, se mira foarte. Și a cunoscut că este ispită diavolească, dar răbda mereu vitejește și se întărea, zicând în cugetul său: „Măcar de mă va pedepsi Dumnezeu până la moarte, dar eu din chilie afară până în ziua Paștilor nu voi ieși. După cum am făgăduit lui Dumnezeu, așa voi face.”

Iar Dumnezeu, văzând bărbăteasca lui răbdare, când a fost în duminica a treia a Sfântului Post, a poruncit furnicilor să intre în chilia lui, să-i scoată toți păduchii din chilie. Și așa au venit și au intrat în chilia lui o mulțime de furnici, ca la un război cu mare vitejie și cu mânie asupra păduchilor de lemn. Și au acoperit mulțimea furnicilor toți păduchii. Fratele stând, căuta și se minuna de un lucru ca acesta, că fiecare furnică ieșea din chilie pe ferestre, pe unde intrase, trăgând câte un păduche de lemn afară. Și așa, într-un ceas, i-au scos și i-au curățit pe toți din chilie. Pentru aceea, fraților, bună este răbdarea în ispite, pentru că cei ce rabdă cu mulțumită, ajung la bun sfârșit. (5-340)

*

4. Într-o noapte, în timp ce se ruga, Dumnezeu i-a descoperit părintelui Serafim că două dintre ucenicele sale au murit. Uneia, care crescuse cu greu doi copii, fiind văduvă și fără să fie ajutată, au venit îngerii să-i ia sufletul, cu toate că fusese o femeie cântitoare și cădea des în deznădejde.

Cealaltă murise pe patul de boală lângă care se aflau soțul și cei șase copii. Când a murit, nu au venit îngerii să-i ia sufletul. Cât trăise, ea îi mulțumea tot timpul lui Dumnezeu pentru grija cu care o înconjura.

Părintele a întrebat: „Cum, Doamne, pe cea care cârtea au luat-o îngerii și pe cealaltă nu?”